

Klimanorm Bergen

Verktøy for utvikling av klimavennlige reguleringsplaner

Om verktøyet

Klimanormen er et verktøy for klimaambisjoner og utslippsreduksjon i arealplanlegging som skal supplere kravet til klimagassberegninger. Klimanormen skal sikre at Bergen kommune utvikles som en lavutslippby.

Verktøyet skal brukes sammen med veilederen "Klimanorm Bergen" som hjelp til å beregne sammenlagt poengsum. Vekting av hver kategori er vist i figuren til høyre, og balansen for vektingen er beskrevet i veilederen.

I noen kategorier er det nødvendig å velge skala for eksisterende og nye bygninger. Poeng for disse kategoriene er basert på at du legger inn data.

Legg inn data for arealer av nybygg og eksisterende bygg her (G²/100):

Bygg art	Bygg art
0-100 m²	Eksisterende bygg som skal bevares / rehabiliteres
101-200 m²	Eksisterende bygg som rives

Veiledning

Verktøyet inneholder en arkfil for hver av de fire kategoriene:

- Mobilitet
- Arealbruk
- Energi
- Materialer

Du kan bla mellom disse fire netter på siden i excel-dokumentet.

Her kan man enkelt legge inn poeng for hvert av kriteriene under de 4 kategoriene ved hjelp av en nedtrekkmeny, se figuren under.

Kompakt byutvikling	Bygg art
1	nybygg
2	nybygg
3	nybygg
4	nybygg
5	nybygg
6	nybygg
7	nybygg
8	nybygg
9	nybygg
10	nybygg
11	nybygg
12	nybygg
13	nybygg
14	nybygg
15	nybygg
16	nybygg
17	nybygg
18	nybygg
19	nybygg
20	nybygg
21	nybygg
22	nybygg
23	nybygg
24	nybygg
25	nybygg
26	nybygg
27	nybygg
28	nybygg
29	nybygg
30	nybygg
31	nybygg
32	nybygg
33	nybygg
34	nybygg
35	nybygg
36	nybygg
37	nybygg
38	nybygg
39	nybygg
40	nybygg
41	nybygg
42	nybygg
43	nybygg
44	nybygg
45	nybygg
46	nybygg
47	nybygg
48	nybygg
49	nybygg
50	nybygg
51	nybygg
52	nybygg
53	nybygg
54	nybygg
55	nybygg
56	nybygg
57	nybygg
58	nybygg
59	nybygg
60	nybygg
61	nybygg
62	nybygg
63	nybygg
64	nybygg
65	nybygg
66	nybygg
67	nybygg
68	nybygg
69	nybygg
70	nybygg
71	nybygg
72	nybygg
73	nybygg
74	nybygg
75	nybygg
76	nybygg
77	nybygg
78	nybygg
79	nybygg
80	nybygg
81	nybygg
82	nybygg
83	nybygg
84	nybygg
85	nybygg
86	nybygg
87	nybygg
88	nybygg
89	nybygg
90	nybygg
91	nybygg
92	nybygg
93	nybygg
94	nybygg
95	nybygg
96	nybygg
97	nybygg
98	nybygg
99	nybygg
100	nybygg

Resultater

Resultatet av poengberegningen vises i et «termometer» for hver kategori. Høyre klimaambisjoner gir grønn farge. På samme måte vil lav score gi rød farge.

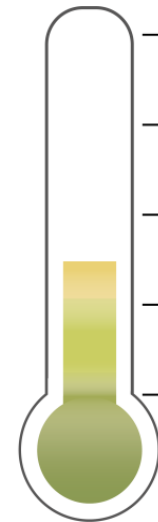
Verktøyet viser både en vektet poengsum for hver av kategoriene og en total vektet poengsum, som vises på fanen 'Resultater'.

Mobilitet

1.5 poeng

vektet total poengsum

- 1 poeng Tiltaket er i strid med KPA. Tiltaket vil medføre vesentlige utslipp som følge av økt transportbehov og manglende tilrettelegging for bæ
- 0 poeng Tiltaket er i tråd med minimumskravet i KPA
- 1 poeng Tiltaket har klimaambisjoner utover minimumskravet i KPA
- 2 poeng Tiltaket har høye klimaambisjoner og legger til rette for å minimere transportbehovet og bærekraftig mobilitet
- 3 poeng Tiltaket klimaambisjonene på høyde med dagens beste praksis

2 poeng

x 30 %

Kompakt byutvikling

Bygge en kompakt by tilrettelagt for gange og sykkel, med god tilgang til kollektivtransport og begrenset behov for transport med privatbil

- 1 poeng LNF og grønnstruktur
- 0 poeng Øvrig byggesone
- 1 poeng Ytre fortettingssone
- 2 poeng Byfortettingssone
- 3 poeng Sentrumskjerne

3 poeng

x 15 %

Tilgang til service- og rekreasjonstilbud

Sikre god tilgang til service- og rekreasjonstilbud i nærområdet

- 1 poeng Få eller ingen tilbud innenfor gangavstand
- 0 poeng 3 eller flere ulike tilbud innenfor gangavstand
- 1 poeng 5 eller flere ulike tilbud innenfor gangavstand, hvorav 1 skal være skole eller barnehage
- 2 poeng 7 eller flere ulike tilbud innenfor gangavstand, hvorav 1 skal være skole eller barnehage
- 3 poeng 9 eller flere ulike tilbud innenfor gangavstand, hvorav 1 skal være skole eller barnehage

2 poeng

x 15 %

Gangvennlig utforming

Sikre trygge, effektive og attraktive gangforbindelser. Sjekkliste av tiltak og vurderinger fremkommer av veilederen

- 1 poeng Gangnettet er ikke universelt utformet og/eller det er mer enn 70 meter avstand til nærmeste gangforbindelse
- 0 poeng Sjekklistens punkt 1-3 er oppfylt
- 1 poeng Sjekklistens punkt 1-6 er oppfylt
- 2 poeng Sjekklistens punkt 1-6 er oppfylt, samt to av punkt 7-9 er oppfylt
- 3 poeng Alle punkter i sjekklisten er oppfylt

1 poeng

x 15 %

Sykkelvennlig utforming

Legge til rette for syklende som erstatning for personbiltransport. Sjekkliste av tiltak og vurderinger fremkommer av veilederen

- 1 poeng Tilfredsstiller ikke krav i KPA om tilrettelegging for sykkel (blant annet §§ 8.2.5, 16 og 17)
- 0 poeng Krav til sykkelvennlig utforming i KPA er oppfylt
- 1 poeng Som 0 poeng, men i tillegg er punkt 1-6 i sjekklisten for sykkelparkering oppfylt
- 2 poeng Som 0 poeng, men i tillegg er punkt 1-7 i sjekklisten for sykkelparkering oppfylt
- 3 poeng Som 0 poeng, men i tillegg er alle punkt i sjekklisten for sykkelparkering oppfylt

0 poeng

x 25 %

Bilrestriktive tiltak

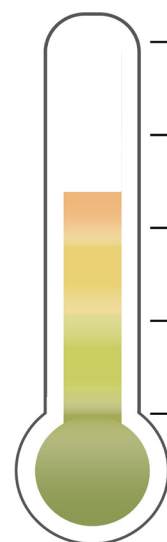
Begrense bruk av privatbil gjennom reduksjon av parkeringsdekning og valg av deløsninger

- 1 poeng Parkeringsdekning tilsvarer makskravet i KPA. Boliger i sone 3: Mer enn 0,8 per 100 m². Boliger i sone 4: Mer enn 1 per boenhet
- 0 poeng Parkeringsdekning er 51-75 % av makskravet i KPA. tilsvarer minimumskravet i KPA.
- 1 poeng Parkeringsdekning er 26-50% av makskravet i KPA.
- 2 poeng Parkeringsdekning er 11-25% av makskravet i KPA.
- 3 poeng Parkeringsdekning er 10% eller lavere av makskravet i KPA.

Arealbruk

0.7 poeng

vektet total poengsum

- 1 poeng Tiltaket er i strid med KPA. Det vil medføre vesentlige natur- og terrenginngrep
- 0 poeng Tiltaket er i tråd med minimumskravet i KPA
- 1 poeng Tiltaket har klimaambisjoner utover minimumskravet i KPA
- 2 poeng Tiltaket har høye klimaambisjoner og legger til rette for å minimere arealforbruket
- 3 poeng Tiltaket har klimaambisjonene på høyde med dagens beste praksis

1 poeng

x 55 %

Eksisterende karbonlager i natur

Minimere utslipp fra arealbruk gjennom å minimere nedbyggingen av karbonbindende natur

- 1 poeng Bygger ned skog og myr/våtmark eller økosystemer i vann
- 0 poeng Bygger ned dyrka mark, beite og annen utmark
- 1 poeng Bygger på ubebygd område uten vesentlige naturverdier/åpen fastmark
- 2 poeng Bygger på allerede bebygd område eller bearbeidede flater
- 3 poeng Bygger på allerede bebygd område/bearbeidede flater og bevaring av eksisterende naturmangfold

1 poeng

x 30 %

Etablering av vegetasjon som binder karbon

Minimere utslipp fra arealbruk gjennom å tilrettelegge for grønnstruktur som karbonlager. Sjekkliste av tiltak og vurderinger fremkommer av veilederen

- 1 poeng Ingen tiltak for å etablere karbonbindende vegetasjon
- 0 poeng Minimum 10 % av planområdet reguleres som ubebygd og vegetert
- 1 poeng Minimum 20 % av planområdet reguleres som ubebygd og vegetert, og minimum 3 av tiltakene i sjekklisten for å øke karbonbindingen er sikret
- 2 poeng Minimum 30 % av planområdet reguleres som ubebygd og vegetert, og minimum 5 av tiltakene i sjekklisten for å øke karbonbindingen er sikret
- 3 poeng Minimum 30 % av planområdet reguleres som ubebygd og vegetert, og alle tiltak i sjekklisten for å øke karbonbindingen er sikret

-1 poeng

x 15 %

Massehåndtering

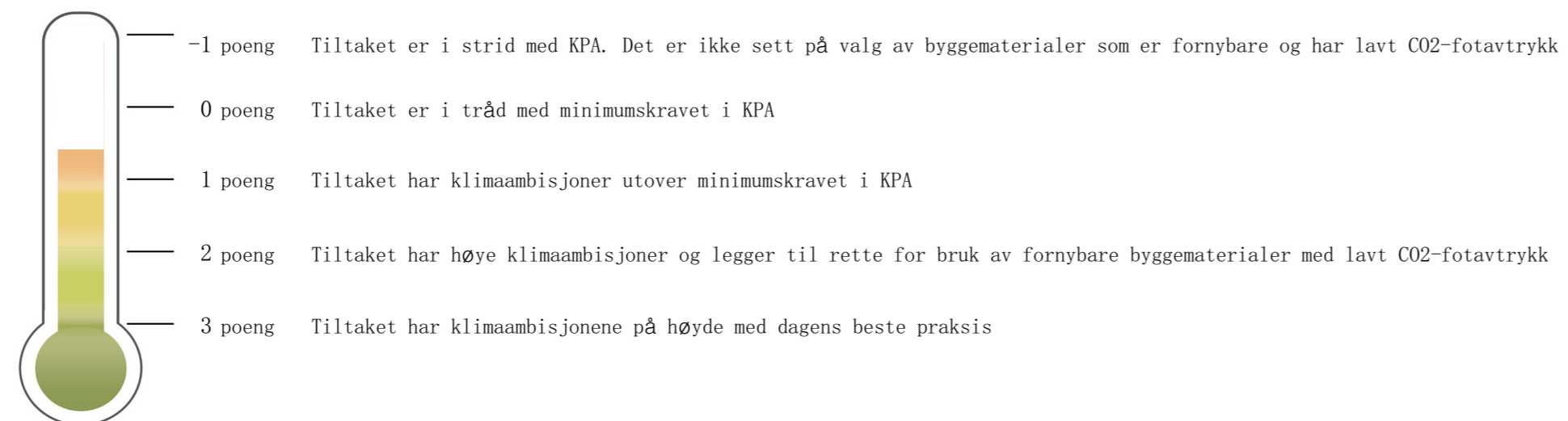
Minimere tomtebearbeidelsen for å redusere behovet for massetransport, og bevaring av eksisterende landskap

- 1 poeng Forventet masseuttak er mer enn 1,6 m³ per m² utbyggingsformål
- 0 poeng Forventet masseuttak er mindre enn 1,6 m³ per m² utbyggingsformål
- 1 poeng Forventet masseuttak er mindre enn 1,4 m³ per m² utbyggingsformål
- 2 poeng Forventet masseuttak er mindre enn 1,2 m³ per m² utbyggingsformål
- 3 poeng Forventet masseuttak er mindre enn 1,0 m³ per m² utbyggingsformål

Materialer

0.6 poeng

vektet total poengsum

1 poeng

x 53 %

Lavutslipp materialbruk

Minimere utslipp fra materialbruk til bygg i et livsløpsperspektiv

-1 poeng	Prosjektets materialer tilsvarer referanseverdier fra DFØ for valgt bygningskategori.
0 poeng	Prosjektets materialer oppnår minimum 10 % redusert klimagassutslipp sammenlignet med referanseverdier
1 poeng	Prosjektets materialer oppnår minimum 20 % redusert klimagassutslipp sammenlignet med referanseverdier
2 poeng	Prosjektets materialer oppnår minimum 30 % redusert klimagassutslipp sammenlignet med referanseverdier
3 poeng	Prosjektets materialer oppnår minimum 50 % redusert klimagassutslipp sammenlignet med referanseverdier

0 poeng

x 18 %

Ombruk av materialer

Oppfordre til ombruk av materialer og bevaring av eksisterende bygg

-1 poeng	Ingen tiltak for ombruk.
0 poeng	Det gjøres en vurdering av muligheten for å hente ombruksmaterialer utenforplanområdet.
1 poeng	10 % av bygningsmassen (målt i vekt) er ombruk fra materialer hentet utenforplanområdet.
2 poeng	30 % av bygningsmassen er ombruk fra materialer hentet utenfor planområdet.
3 poeng	50 % av bygningsmassen er ombruk fra materialer hentet utenfor planområdet

*Poengene fordeles mellom lavutslipps materialbruk og ombruk, basert på størrelsen på nybygg og eksisterende bebyggelse

0 poeng

x 9 %

Bevaring av eksisterende bygg

Oppfordre til ombruk av materialer og bevaring av eksisterende bygg

-1 poeng	Ingen tiltak for ombruk. Bebyggelse rives og materialer behandles som avfall.
0 poeng	Det er gjennomført ombrukskartlegging og rapporten offentliggjøres slik at andre aktører kan benytte seg av materialer.
1 poeng	Som 0 poeng, og minst 20 % m2 BTA av eksisterende bygg bevares.
2 poeng	Som 0 poeng, og minst 40 % m2 BTA av eksisterende bygg bevares.
3 poeng	Som 0 poeng, og minst 60 % m2 BTA av eksisterende bygg bevares.

1 poeng

x 10 %

Avfallsmengde i byggefase

Redusere mengden produsert avfall og sikre at produsert avfall håndteres på en miljøvennlig måte

-1 poeng	Det er ingen plan for avfallshåndtering i byggefasen
0 poeng	Det er utarbeidet en plan for avfalls-/ressurshåndtering
1 poeng	Mengden byggavfall generert er maks 40 kg/m ² BRA
2 poeng	Mengden byggavfall generert er maks 25 kg/m ² BRA
3 poeng	Mengden byggavfall generert er maks 19 kg/m ² BRA

0 poeng

x 10 %

Fleksibile bygg i fremtiden

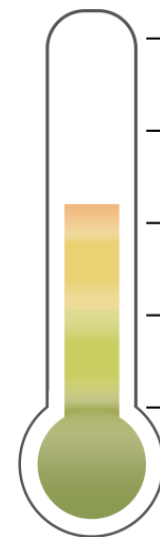
Legge til rette for at bygg skal ha lang levetid gjennom at de kan brukes til andre formål i femtiden uten store ombygginger eller riving og nybygg. Sjekkliste av tiltak og vurderinger fremkommer av veilederen

-1 poeng	Ingen tiltak utover TEK
0 poeng	Nye bygg skal ha tilstrekkelig med takhøyde, for lettere å kunne omdisponere og endre formål for bruk.
1 poeng	Som 0 poeng, og ett punkt fra oppfølgingslisten følges opp i prosjektering
2 poeng	Som 0 poeng, og to punkt fra oppfølgingslisten følges opp i prosjektering
3 poeng	Som 0 poeng, og alle punkt fra oppfølgingslisten følges opp i prosjektering

Energi

0.8 poeng

vektet total poengsum

- 1 poeng Tiltaket er i strid med KPA. Det er ikke sett på tiltak for å minimere energibruk
- 0 poeng Tiltaket er i tråd med minimumskravet i KPA
- 1 poeng Tiltaket har klimaambisjoner utover minimumskravet i KPA
- 2 poeng Tiltaket har høye klimaambisjoner og legger til rette for tiltak for å minimere energi
- 3 poeng Tiltaket klimaambisjonene på høyde med dagens beste praksis

Energiytelser i driftsfase av bygg

Redusere byggets netto energibehov og oppfordre til utnyttelse av fornybare, lavutslipps energikilder i planområdet

Nybygg

- 1 poeng Netto energibehov for byggene er høyere enn nivå i gjeldende TEK
- 0 poeng Netto energibehov tilsvarer nivå i gjeldende TEK
- 1 poeng Netto energibehov tilsvarer 30 % lavere enn nivå i gjeldende TEK
- 2 poeng Passivhusnivå eller nZEB etter FutureBuilt's kriterier
- 3 poeng Plusshusnivå etter FutureBuilt's kriterier

*Poengene fordeles basert på størrelsen på nybygg og eksisterende bebyggelse

Eksisterende bygg

- 1 poeng Ingen tiltak for å forbedre byggets energiytelser
- 0 poeng Oppgradert til minimum 20 % redusert energibehov fra eksisterende tilstand.
- 1 poeng Oppgradert til/tilsvarer gjeldende nivå i TEK eller bedre
- 2 poeng Oppgradert til/tilsvarer 30 % bedre enn TEK nivå eller bedre
- 3 poeng Oppgradert til passivhusnivå eller bedre.

Utslippsfri bygge- og anleggsfase

Minimere utslipp i bygge- og anleggsfasen

- 1 poeng Ingen tiltak for å redusere utslipp fra energibruk i bygge- og anleggsfase
- 0 poeng Det er utarbeidet en plan for å redusere klimagassutslipp i bygge- og anleggsfase
- 1 poeng Lett fossilfri byggeplass
- 2 poeng Full fossilfri byggeplass
- 3 poeng Utslippsfri byggeplass

1 poeng

x 75 %

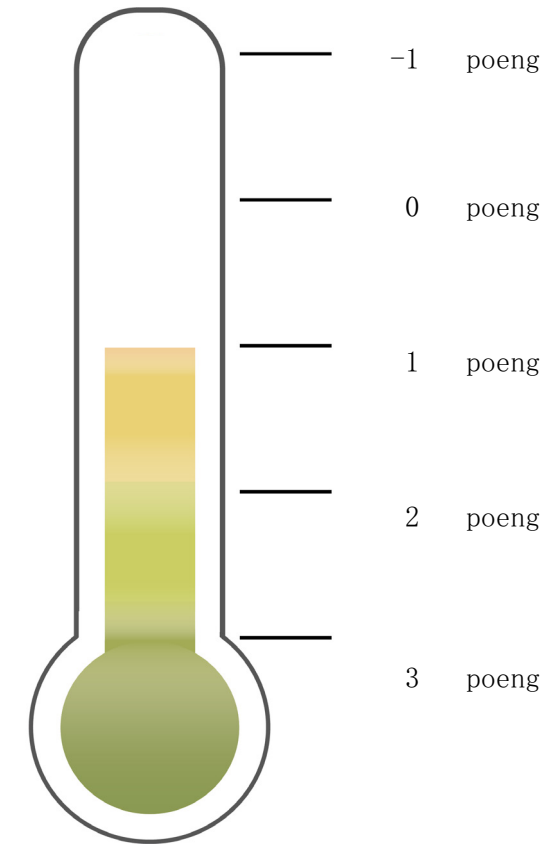
2 poeng

x 5 %

0 poeng

x 20 %

Resultater

Sammenlagt poengsum

